

П'ять важливих запитань про закупівлю природного газу

Максим Коломієць 19.08.2019

Внутрішній ринок газу стає все більш відкритим та конкурентним. Із цим пов'язана й низка нововведень, які стосуються закупівель природного газу. Що це означає для держзамовників? Як організаторам тендерів підготуватися до закупівлі газу та вберегтися від демпінгу?

Що означає зміна поняття “транспортуювання природного газу” на “потужність природного газу”?

Нацкомісія, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), постановою №580 змінила поняття “транспортуювання природного газу” на “потужність природного газу”. Також НКРЕКП затвердила тариф на ці послуги – 157,19 грн без ПДВ. Але сплачувати вартість потужності повинні постачальники газу, а не кінцеві споживачі, як це було раніше. Тому Укртрансгаз розірвав договори транспортуювання з усіма кінцевими споживачами (замовниками) та переуклав їх з трейдерами. Таким чином, з 1 травня цього року під час укладення договорів з бюджетними організаціями постачальники оплачують їм транспортуювання газу згідно з тарифом. Відповідно він вже закладений у вартість газу для учасників аукціону.

Чим може бути корисний звіт «Вентиль закупівель»?

“Вентиль закупівель: як ефективно купувати газ у ProZorro” – це звіт, який презентувала антикорупційна громадська організація Transparency International Україна за підтримки проекту USAID/UK aid “Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS”. Як замовники, так і постачальники зіштовхуються з проблемами на різних етапах закупівлі та під час виконання договору. Звіт “Вентиль закупівель” дає можливість віднайти відповіді на розповсюджені запитання учасників ринку та організаторів тендерів. Він містить всю необхідну інформацію щодо функціонування ринку природного газу й рекомендації з підготовки та проведення успішної закупівлі. Переглянути документ можна за посиланням http://bit.ly/dozorro_gas

Як використовувати формулу Мінекономрозвитку, у закупівлі природного газу?

Внаслідок коливання цін на ринку газу досить часто у замовників та постачальників виникає потреба внести зміни у договір. Для цього міжвідомча робоча група Міністерства економічного розвитку і торгівлі (МЕРТ) розробила механізм ціноутворення для природного газу та формулу, за якою буде вираховуватися його вартість. Детальніше механізм прописаний у листі МЕРТу від 11.12.2018 р. № 3304-04/54265-06. Головна перевага формули в тому, що з її допомогою можна спрогнозувати коливання цін на ринку газу. Щоправда, станом на сьогодні відсутній зразок тендерної документації і договору, які б містили формульне ціноутворення. Але схожу формулу у своїй документації використовував “Укртрансгаз”. Найближчим часом інформацію щодо формульного ціноутворення буде оприлюднено на <https://infobox.prozorro.org>

Що таке “газовий калькулятор”?

Для допомоги замовникам і постачальникам, які працюють у системі ProZorro, створили онлайн-калькулятор вартості газу. Він є адаптацією газової формули Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Під час роботи з калькулятором всі необхідні показники підтягуються автоматично з відповідних джерел.

Алгоритм роботи з калькулятором:

- перейти за одним із посилань <https://cep.kse.ua/gaz/> або <https://prozorro.gov.ua/> (вкладка “Калькулятор вартості газу”);
- вказати дату підписання контракту чи попередньої додаткової угоди;
- внести ціну за тисячу кубометрів газу;
- зазначити дату, на яку заплановано зміну до договору;

Після введення зазначених вище даних замовник отримує розрахунок зміни ціни на газ. Якщо з певних обставин організатор тендера не вніс газову формулу Мінекономрозвитку в договір, то калькулятор допоможе йому досягти згоди з постачальником щодо вартості газу.

Як замовнику діяти у разі демпінгу при закупівлі газу?

Зазвичай найбільше труднощів під час закупівель природного газу у замовників виникає в процесі зміни ціни в договорі. Причина – демпінг. Тобто постачальники занижують вартість у тендерній пропозиції та підвищують її вже після завершення аукціону. У замовника є два варіанти, як убезпечити себе від подібних ситуацій. Перший – організатор тендера має можливість деталізувати в договорі нюанси зміни ціни не лише у сторону збільшення, а й зменшення. Це регулюється ч. 4 ст. 36 Закону України «Про публічні закупівлі». Другий – замовник може проводити розрахунок уточненої ціни за формулою договору самостійно. Також він має змогу домовитися про використання формули в довідках, які надаватимуть ДП “Держзовнішінформ”, Торгово-промислова палата чи інші установи.

Коломієць Максим, спеціаліст департаменту розвитку державних закупівель майданчика Zakupki.Prom.ua